

1. Splošni del

Predstavitev javnega zavoda	
Naziv muzeja:	TEHNIŠKI MUZEJ SLOVENIJE
Skrajšan naziv:	TMS
Naslov:	1001 Ljubljana, Parmova 33
Matična številka:	5052602000
Davčna številka:	SI 96599944
Številka podračuna pri UJP:	UJP 01100-6030377610
E-pošta:	Info@tms.si ; Orest.Jarh@tms.si
Spletna stran:	www.tms.si
Telefon:	01/4361606, 01/4362269, 01/4363483
Mobilni telefon direktorja:	041/661294
Direktor:	dr. Orest Jarh
Vrsta muzeja po ustanovitvenem aktu:	Tehniški muzej Slovenije je javni zavod, ustanovljen za uresničevanje nalog zbiranja, ohranjanja, dokumentiranja, preučevanja, interpretacije, upravljanja in razstavljanja premične in žive kulturne dediščine s področja tehniške kulture, zgodovine znanosti in tehnike ter vplivov tehnike na razvoj človeka in narave.

Predstavitev javnega zavoda

Opis sedanjega položaja
Večina muzejskih zbirk odprtih za javnost je v gradu Bistra pri Vrhniki, Muzej pošte in telekomunikacij smo v letu 2008 preselili v Polhov Gradec, upravljamo še ogledni depo v Soteski ob Krki in nekaj zbirk na dislociranih oddelkih. Zaradi neurejenih prostorskih zmogljivosti je sedež uprave na Parmovi 33 v Ljubljani, kjer deluje tudi večina strokovnih služb (kustosi, dokumentacija, knjižnica). Zbirke TMS so na ogled še na gradu Bogenšperk in v Muzeju Tomaža Godca v Bohinjski Bistrici.

Predstavitev vodstva

Za direktorja TMS je bil v letu 2009 ponovno izbran dr. Orest Jarh, za pomočnico direktorja pa je bila ponovno izbrana Irena Marušič.

Predstavitev organov javnega zavoda

Svet javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije (konst. 03.09.2009):

- predsednik je prof. dr. Mirko Čudina
- namestnica predsednika je ga. Vida Kaporc Sedej
- člani so g. Aljaž Bratina, g. Franc Dobovičnik in ga. Barbara Hrovatin (TMS Bistra)

Strokovni svet javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije (konst. 22.10.2008):

- predsednik je mag. Vladimir Vilman (TMS Lj.)
- podpredsednica je ga. Ivana Leskovec (SMS)

člani so prof. dr. Igor Grabec (SAZU), dr. Žarko Lazarević (Kulturniška zbornica Slovenije), mag. Jana Šubic Prislan (SMD) in g. Janez Hočevar (TMS Bistra)

Predstavitev dejavnosti

Tehniški muzej Slovenije (TMS) je javni zavod s področja varstva premične tehniške dediščine. Kot nacionalni muzej je zadolžen za pokrivanje področja vse države, njegov ustanovitelj je država Slovenija. Veljavni akt o ustanovitvi je bil sprejet v letu 2003 (ULRS, 60/03). Sprememba sklepa, s katero je bil TMS določen kot upravljavec graščine v Polhovem Gradcu, kjer je od junija 2008 nova lokacija Muzeja pošte in telekomunikacij, je bila sprejeta v decembru 2007 (ULRS, 119/07).

Ob koncu januarja 2009 je bil sprejet Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije (ULRS, 8/09), ki na novo opredeljuje sestavo sveta zavoda.

Obseg delovanja

V okviru muzeja trenutno delujejo sledeči oddelki: prometni, tekstilni, kmetijska mehanizacija, lesarski, gozdarski, elektro, Slovenski lovski muzej, ribiški in v letu 2006 odprto tiskarstvo. Muzej pošte in telekomunikacij je od junija 2009 v Polhovem Gradcu, v Soteski ob Krki pa je ogledni depo. Poleg tega skrbimo za Valvasorjevo tiskarsko delavnico in geodetsko zbirko na Bogenšperku ter Usnjarsko delavnico v Bohinjski Bistrici.

2. Posebni del – poročilo o izvedbi programa

I. SKLOP

1. Evidentiranje	skupaj do 31.12.2010	od 1.1. do 31.12.2011
Skupno število evidentiranih predmetov	1130	168
Število evidentiranih zaokroženih zbirk na terenu	344	45
Število pridobljenega gradiva (ali zaokroženih enot)	trajno hranjenje	9400 (1704 enot)
	začasno hranjenje	369 (59 enot)
Število predmetov, ki jih muzej trajno hrani, vendar še niso inventarizirani	7756	37

2. Dokumentiranje – število inventariziranih predmetov (število predmetov vpisanih v inventarno knjigo)

Število vseh predmetov premične kulturne dediščine, ki so vpisani v inventarno knjigo muzeja (do 31.12.2011): 3080 predmetov

Vrsta zbirke	skupaj do 31.12.2010		od 1.1. do 31.12.2011	
	klasično	od tega digitalno	klasično	od tega digitalno
Umetnostnozgodovinska				
Arheološka				
Zgodovinska				
Naravoslovna				
Tehniška	12500	3050	0	124 (30)

				muzealije, 93 muzejski predmeti, 1 drug predmet)
Etnološka				
Vizualna/likovna				
Druga				
SKUPAJ	12500	3050	0	124

2.1. Digitalizacija zbirk kulturnih vsebin

Navodilo:

- Digitalizacija: prenos analognih, torej „klasičnih“ oblik podatkov v digitalno obliko (skeniranje klasičnega slikovnega materiala - slike, risbe ipd.; klasične fotografije, diapozitivi in negativni; načrti; dokumenti); sem se lahko vključi tudi digitalno fotografiranje v okviru različnih faz muzejskega dela (dokumentacija; restavratorsko/konservatorski posegi; idr.), izdelavo digitalnih video in avdio posnetkov, 3D modelov ipd.
- Inventarizacija: vnašanje podatkov o predmetih (in drugih oblikah kulturne dediščine) v podatkovne zbirke) opisovanje posameznih predmetov v okviru posebnih programskih podatkovnih zbirk (npr. Fundus, Numiz, ...) ali splošno namenskih programov (npr. Word, Excel, ...)

Digitalizacija

Tip digitalnega zapisa	realizacija števila enot v letu 2011
skenogrami	707
fotografije	3472
video posnetki (v urah)	4
avdio posnetki (v urah)	4
3 D modeli	0
Skupno število predstavljenih inventariziranih predmetov na spletni strani muzeja (vključno s podatki o predmetu) do 31.12.2011	460

Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog:

Digitalizacija: je bila v celoti izvedena v načrtovanem obsegu. Nekaj manj od načrtovanega je bilo izdelanih skenogramov, a je bilo hkrati toliko več izdelanih in obdelanih digitalnih fotografij. V načrtovanih okvirih smo pridobili in obdelali tudi enote zvočne in filmske dokumentacije. Kljub predvidevanju, da bomo pridobili kakšen 3 D model, tega v letu 2011 nismo izvedli.

Stroški digitalizacije in inventarizacije v 2011	Financer MK (v EUR)	Drugi viri (v EUR)	SKUPAJ (v EUR)
1. Nakup opreme			
<i>vpišejo se realizirani nakupi nujne računalniške opreme</i>			
Multifunkcijska naprava (barvni tiskalnik, skener, fotokopirni stroj) odobreno 500 EUR barvni tiskalnik, 300 EUR skener)	1.600	1.032	2.632

Računalnik, monitor	800	449	1.249
Fotografski aparat (odobreno 800 EUR)	Ni bilo realizirano		
SKUPAJ	2.400	1.481	3.881
2. Stroški dela			
Zunanji sodelavci (za __2__ izvajalcev)	2.000		2.000
Zunanji sodelavci (za __3__ izvajalcev)	5.571	1.523	7.094
Plačilo preko študentskega servisa (za __1__ izvajalcev)	3.129		3.129
SKUPAJ	10.700	1.523	12.223
3. Licence oz. pogodbe za posodabljanje in vzdrževanje programov			
<i>vpišejo se licence in izvajalci po pogodbah</i>			
Dimenzija d.o.o.	7.700	368	8.068
SKUPAJ	7.700	368	8.068
SKUPAJ 1. In 2. In 3.	20.800	3.372	24.172

3. Konserviranje in restavriranje		v letu 2011
Število konserviranih muzejskih predmetov:	za lastno zbirko	101
	v drugih delavnicah	
	SKUPAJ	101
Število restavriranih (prepariranih) muzejskih predmetov	za lastno zbirko	76
	za druge naročnike	13
	SKUPAJ	89
	v drugih delavnicah	

4. Proučevanje in interpretacija premične kulturne dediščine ter sodelovanje z znanstveno izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini v letu 2011				
	Področje	Naslov	Nosilec	Naziv sodelujoče institucije
1	Tehniška dediščina, ekologija, naravoslovje, znanost	A Taste of Europe/Okus Evrope	Irena Marušič, Romana Erhatic, Širnik, Katarina Stanovnik	8 muzejev iz Švedske, Portugalske, Danske, Finske, Škotske, Češke, Estonije, Madžarske
2	Tehniška dediščina, telekomunikacije	Zgodovina telekomunikacij 2. polovica 20. st.,	Estera Cerar, Katarina Stanovnik, Ajda Kozjek	Fakulteta za matematiko in fiziko, IJS, Arnes
3	Tehniška dediščina	Tekstilna industrija na Slovenskem	Milojka Čepon, Estera Cerar	Arhiv RS, Fakulteta za tekstilstvo, pokrajinski arhivi, knjižnice in muzeji
4	Tehniška dediščina	Pridobivanje lesa in energije	Vlado Vilman, Saša Rus	Zavod za gozdove RS, Gozdarski

				inštitut Slovenije, Arhiv RS, Mestni muzej Idrija, Pokrajinski muzej Maribor, Pokrajinski arhiv Celje, Muzej STIHL Nemčija
5	Tehniška dediščina	Industrija motornih vozil na Dolenjskem	Boris Brovinsky	Klub prijateljev IMV
6	Tehniška dediščina	Spremljajoče dejavnosti v avtomobilskem gospodarstvu	Boris Brovinsky, Bernard Petrovčič	
7	Naravoslovje, lovstvo, ribištvo	Problematika velikih zveri v preteklosti na slovenskem ozemlju	Romana Erhatic Širnik	Lovska zveza Slovenije, BTF – oddelek za biologijo, Slowolf, Dinaricum, arhivi
8	Tehniška dediščina	Biomedicinska tehnika	Romana Erhatic Širnik Orest Jarh	Fakulteta za elektrotehniko, RTV
9	Dokumentacija, informatika in tehniška dediščina	Enotna muzejska terminologija	Martina Orehovec	SPDM, CTK
10	Tehniška dediščina	Tiskarstvo na Slovenskem (inovacije in patenti)	Martina Orehovec, Tomaž Prodan, Orest Jarh,	Knjižnice in arhivi RS
11	Boris Brovinsky	SMS, Konservatorsko restavratorski priročnik, prispevek: »Etika konserviranja in restavriranja tehniške dediščine.«	Konservatorsko restavratorska dejavnost	Skupnost muzejev Slovenije

Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog:

- 1. Evidentiranje**
- 2. Dokumentiranje – inventarizirani predmeti**
- 3. Konserviranje in restavriranje**
- 4. Proučevanje in interpretacija premične kulturne dediščine ter sodelovanje z znanstveno izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini v letu 2011**

1. Evidentiranje – na področju evidentiranja tehniške dediščine smo nekoliko presegle načrte: predvideli smo 150, izvedli pa 168 enot evidentiranega gradiva, v okviru 45 različnih evidenc.

2. Dokumentiranje – inventarizacija predmetov je bila izvedena v nekoliko manjšem obsegu, kot smo načrtovali in sicer smo obdelali skupno 124 predmetov, od tega 30 muzealij, 93 muzejskih predmetov in 1 drug predmet. Nadaljevali smo z elektronskim vodenjem in obdelavo novo pridobljenega gradiva, ter v manjši meri z digitalizacijo zbirk predmetov, ki so že v muzeju. Osnovno delo so opravili kustosi zbirk v sodelovanju s kustosinjo dokumentalistko, zunanjimi sodelavci, študenti, volonterko. Ker v TMS nimamo lastne foto službe smo tudi v tem letu, a v precej manjši meri pridobili profesionalne fotografije predmetov (v sodelovanju z zunanjim fotografom). Zaradi finančnih in kadrovskih omejitev pa nismo sodelovali z zunanjimi izvajalci za digitalizacijo, kot smo nameravali (plakati, načrti).

Projekt Athena: Z namenskimi sredstvi s projekta smo lahko pridobili 64 novih profesionalnih fotografij dvajsetih izbranih avtomobilov iz prometne zbirke, ki smo jih z metapodatki pripravili za objavo na portalu Europeana. Za profesionalno fotografiranje ostalih v dodatnem naboru

200 predmetov pa je sredstev zmanjkalo. Uporabili smo slabše fotografije, manjše dvodimenzionalne predmete (znamke, telefonske kartice) pa smo skenirali sami.

3. Proučevanje in interpretacija premične kulturne dediščine ter sodelovanje z znanstveno izobraževalnimi ustanovami doma in v tujini v letu 2011:

Realizacija sklopa je bila v celoti izvedena v skladu z načrtovanim obsegom dela.

Raziskovalno delo poteka na številnih področjih in je temelj za načrtovanje in realizacijo prihodnjih projektov, veliko je sodelovanja z drugimi institucijami in ustanovami.

4. Realizacija pri restavriranju

V letu 2011 smo močno presegle načrtovane cilje pri restavriranju predmetov, število le-teh je skoraj dvakrat večje od načrtovanega. Restavrirani in konservirani predmeti so bili tudi izjemno veliki in delo na njih zelo zahtevno. Izdvojil bi samo nekaj najzahtevnejših. Restavriranje dveh velikih tekstilnih strojev mikalnika in dokončanje krilnika, na katerih so nekaj časa delali vsi restavratorji. Vse leto pa en restavrator, en javni delavec ter en delavec po pogodbi.

Restavrirali smo osebni avtomobil Austin 1300, kjer sta dva zunanja prostovoljca opravila več kot 600 delovnih ur poleg našega dela. Konservirali smo dva tovornjaka TAM ter kombinirano vozilo TAM. Začeli smo tudi restavrirati mestni avtobus TAM in kombinirano vozilo IMV 1100.

Restavrirali smo več kot 35 predmetov iz zbirke Gozdarstvo. Vsi restavrirani predmeti so bili tudi konservirani. Restavrirali smo tudi 13 manjših predmetov za Kobilarno Lipica. Zelo se nam je povečal (100%) čas za dokumentiranje postopkov, saj sedaj dokumentiramo večinoma s pomočjo računalnika in digitalnega fotoaparata (prej ročno na papir). Realizacija pri konserviranih predmetih je bila zaradi presežka restavriranih predmetov nižja od načrtovane.

Zaradi izjemnega obsega dela pri restavriranju še nismo izvedli selitve in konserviranja predmetov iz računalniške zbirke, ki jo sedaj hranimo v Velenju in jo bomo zaradi tega selili v naslednjem letu. Poudariti moramo, da sta nam pomagala tudi dva prostovoljca, ki sta opravila veliko ur in tako pripomogla k uspešnemu delu.

II. SKLOP

5. Predstavljanje premične kulturne dediščine javnosti – razstavnih projekti

Navodilo:

najprej vpisujete naslove tistih realiziranih razstav, ki so navedeni v odločbi ministrstva; če ste ob realizaciji spremenili naslov razstave in ta ni isti kot v prijavi (vsebina pa je ista) spremenjen naslov vpišite v oklepaju

Predmeti premične kulturne dediščine, ki so razstavljeni – dostopni na ogled javnosti	Število predmetov premične kulturne dediščine
• na stalni razstavi v vašem muzeju	2923
• na stalni razstavi v dislocirani enoti vašega muzeja	544
• na lastnih občasni razstavah v vašem muzeju v letu 2011	52
• na vaših razstavah, ki so gostovale v drugih muzejih v letu 2011	70
• na razstavah drugih ustanov, ki so bile na ogled v vašem muzeju v letu 2011	10
• v izposoji drugim javnim zavodom oz. pravnim osebam	35

5.1.a Obstoječe razstave (stalne in občasne) – matična hiša

Št.	Naslov razstave	Stalna/občasna	Leto postavitve
1	Rod Štefe in Arpada, Ris v Sloveniji	Občasna	2010
2	Od tekalnega stroja do sodobnega kolesa	Stalna	2010
3	Furnirnica na vodni pogon	Dopolnitev stalne	2010
4	Dve kolesi in par nog	Delna postavitev stalne razstave	2009
5	Lesne obrti	Dopolnitev stalne	2009
6	Prototipi motornih koles Marijana Vračka	Stalna	2008
7	Gozdarstvo	Dopolnitev stalne	2009
8	Ribe v slovenskih vodah	stalna	2008
9	Lesne obrti	Dopolnitev stalne	2008
10	Pomivalna in pralna tehnika Candy	občasna	2007
11	Zapisana beseda, Tiskarstvo na Slovenskem	stalna	2006
12	Žagarstvo	stalna	2006
13	Industrija stolov	stalna	2006
14	Vodni pogoni	stalna	2005
15	Suknarstvo na Slovenskem	stalna	2004
16	Tekstilije nekoč in danes	stalna	2002 in 2003
17	Jurij Vega	stalna	2002
18	TAM	stalna	2001
19	Kovaštvo in kolarstvo	stalna	2000
20	Peka kruha	stalna	2000

21	Mlinarstvo	stalna	1999
22	Vodni pogoni	stalna	med 1999 in 2005
23	Motorji iz Kopra	stalna	1999
24	Nikola Tesla	stalna	1998
25	Orodno kovaštvo	stalna	1997
26	Od lekarne do bencinskega servisa, Oskrba z gorivi	stalna	1995
27	Gozdarstvo	stalna	1987
28	Titovi avtomobili	stalna	1986
29	Avtomobili pred 2. svet. vojno	stalna	1985
30	Avtomobili po 2. svet. vojni	stalna	1985
31	Motorna kolesa	stalna	1985
32	Sladkovodno ribištvo na Slovenskem	stalna	1982 in 1987
33	Tekstilna industrija na Slovenskem	Stalna	1977
34	Slovenski lovski muzej	stalna	1975
35	Elektrifikacija Slovenije	stalna	Sredi 70. let
36	Tekstilna industrija na Slovenskem	Stalna	1977
37	Slovenski lovski muzej	stalna	1975

5.1.b Obstoječe razstave (stalne in občasne) – dislocirane enote

Št.	Naslov razstave	Stalna/občasna	Leto postavitve
1	Prizorišče človeške smrti Janeza Vajkarda Valvasorja	stalna	2010
2	Dopolnitev zbirke Zgodovina pošte na Slovenskem	stalna	2010
3	Dopolnitev zbirke Zgodovina telekomunikacij na Slovenskem	stalna	2010
	Slovenec po domovini, Evropejec po duhu: J. V. Valvasor	stalna	2008
4	Geodetska zbirka, Javni zavod Bogenšperk	stalna	1987, delno prenovljena 2006 in 2007
5	Valvasorjeva grafična delavnica, Javni zavod Bogenšperk	stalna	2002
6	Lov na grafičnih listih, Javni zavod Bogenšperk	stalna	1980
7	Prometni ogledni depo v Soteski	stalna	2003
8	Zgodovina pošte na Slovenskem	stalna	2008
9	Zgodovina telekomunikacij na Slovenskem	stalna	2008
10	Razvoj mobilne telefonije na Slovenskem	občasna	2008
11	Usnjarska zbirka – Muzej Tomaža Godca Bohinjska Bistrica	stalna	1979

5.2.a Nove stalne razstave v letu 2011 – matična hiša

Navodilo:

Vpišete tudi dopolnjevanja postavitve stalnih razstav v matični hiši – npr.: če ste dodali nove predmete, nove panoje in s tem posodobili razstavo. Pri naslovu stalne razstave pri tem napišete besedo dopolnitev

Št.	Naslov razstave	Število obiskovalcev*
1	Edvard Prodan (1909-1990) in njegov inovativni stroj za brezkončno tiskanje	
2	Pridobivanje lesa in energije v gozdu	
3	Razvoj tekstilne industrije na Slovenskem (Tekstilije nekoč in danes)	

4	Rekonstrukcija avtomehanične delavnica iz sredine 20. stoletja - dopolnitev	
5		

* število obiskovalcev vpišete le, če obisk po posameznih razstavah tudi evidentirate

5.2.b Nove stalne razstave v letu 2011 – dislocirane enote

Navodilo:

Vpišete tudi dopolnjevanja postavitve stalnih razstav v dislociranih enotah – npr.: če ste dodali nove predmete, nove panoje in s tem posodobili razstavo. Pri naslovu stalne razstave pri tem napišete besedo dopolnitev

Št.	Naslov razstave	Kraj postavitve	Število obiskovalcev*
1	Dopolnitev zbirke Zgodovina telekomunikacij na Slovenskem	Polhov Gradec	
2			
3			
4			
5			
SKUPAJ			

* število obiskovalcev vpišete le, če obisk po posameznih razstavah tudi evidentirate

5.3.a Nove lastne občasne razstave v letu 2011 – matična hiša

Navodilo:

vpišete samo nove lastne občasne razstave, ki ste jih v letu 2011 postavili v matični hiši

Št.	Naslov razstave	Število obiskovalcev*
1	Naj medi!	
2		

5.3.b Nove lastne občasne razstave v letu 2011 – dislocirane enote

Navodilo:

vpišete samo nove lastne občasne razstave, ki ste jih v letu 2011 postavili v dislociranih enotah

Št.	Naslov razstave	Kraj postavitve	Število obiskovalcev*
1	Vtisi iz narave	Polhov Gradec	
2			
3			
4			
5			
SKUPAJ			

5.4. Gostujoče razstave v letu 2011

Navodilo:

vpišete gostovanje vaše razstave v drugi ustanovi

Št.	Naslov razstave	Institucija, kraj in država gostovanja
1	Leteči človek, Stanko Bloudek (1890–1959)	Slovenski dom, Zagreb, Hrvaška
2	Leteči človek, Stanko Bloudek (1890–1959)	Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Pomorski in zgodovinski muzej Hrvaškega primorja Reka, Hrvaška
3	Od vijaka do junaka - Josef Ressel	Pomorski i povijesni muzej Hrvatskog primorja Rijeka, Pomorski in zgodovinski muzej Hrvaškega primorja Reka, Hrvaška
4	Od vijaka do junaka - Josef Ressel	Tehnički muzej Zagreb, Tehniški muzej Zagreb, Hrvaška
5	Ribe v slovenskih vodah, Očem skriti prebivalci naših rek in jezer	Gornjesavski muzej Jesenice, Kosova Graščina, Jesenice
6	MOJE ZVEZDARNE Pavel Kunaver, pionir slovenske amaterske astronomije	I. OŠ Žalec, Žalec
7	Telekartice, uporabnost in sporočilnost	Knjižnica Otona Zupančiča, enota Poljane, Ljubljana
8	Rod Štefe in Arpada: Ris v Sloveniji	Informacijsko središče Triglavskega narodnega parka, Bled
9	Telefonski imenik – knjiga z največ uporabniki	5. mednarodni sejem zbirateljstva Collecta, Ljubljana
SKUPAJ		

5.5. Razstave drugih ustanov v letu 2011

Navodilo:

vpišete gostovanje razstave druge ustanove v vašem muzeju

Št.	Naslov razstave	Pripravil razstavo	Država
1	Darwinovo življenje in delo	Pedagoška fakulteta - Univerza v Ljubljani	Slovenija
2	Razstava motociklov ob 20-letnici družbe Akrapovič	Akrapovič d.o.o.	Slovenija
3	Majhna hišica – veliko zavetje	Holding Slovenske elektrarne	Slovenija
4	Tri tisočletja železarstva na Slovenskem	Koroški pokrajinski muzej	Slovenija
5			

SKUPAJ			

5.6. Medinstitucionalne/mednarodne razstave v letu 2011

Št.	Naslov razstave	Sodelujoče institucije	Država
1	A Taste of Europe/Okus Evrope	Arbetets museum (Muzej dela, Švedska), Työväenmuseo Werstaalla (Finski muzej dela Wersta), Arbejdermuseet (Delavski muzej, Danska), Museu de Portimão (Muzej Portimão, Portugalska), Eesti Rahva Muuseum (Estonski narodni muzej), Magyar Mezőgazdasági Múzeum (Madžarski kmetijski muzej), Národní zemědělské muzeum (Narodni kmetijski muzej, Češka), The Scottish Fisheries Museum (Škotski ribiški muzej), Tehniški muzej Slovenije	Švedska, Finska, Danska, Portugalska, Estonija, Madžarska, Češka, Velika Britanija in Slovenija
2	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Technisches Museum Wien, Tehniški muzej Dunaj, Avstrija	Avstrija
3	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Technické muzeum v Brně, Tehniški muzej v Brnu, Češka	Češka
4	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Muzeum inżynierii miejskiej w Krakowie, Muzej mestnega inženirstva Krakov, Poljska	Poljska
5	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Magyar műszaki és közlekedési múzeum, Madžarski muzej znanosti, tehnike in transporta, Budimpešta, Madžarska	Madžarska
6	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Slovenské technické múzeum, Slovaški tehniški muzej, Košice, Slovaška	Slovaška
7	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Múzeum dopravy Bratislava, Muzej transporta v Bratislavi, Slovaška	Slovaška
8	Predstavitev načrta celostne vsebinske in programske prenove gradu z vzpostavitvijo Valvasorjevega središča na Bogenšperku	Narodni muzej Slovenije, Slovenski etnografski muzej, Javni zavod Bogenšperk in Tehniški muzej Slovenije	Slovenija
9	Muzejska zbirka IMV	Mestna občina Novo Mesto, Klub prijateljev IMV, Revoz d.d., Adria Mobil d.o.o., TPV d.d., Dolenjski muzej Novo Mesto, Univerzitetno in raziskovalno središče Novo Mesto, Šolski center Novo Mesto in Tehniški muzej Slovenije	Slovenija
SKUPAJ			

5.7. Projekti po pogodbah za zunanje naročnike v letu 2011

Št.	Naslov projekta	Naročnik	Termin
1			
2			
3			
SKUPAJ			

5.8. Projekti financirani in sofinancirani iz sredstev EU

Št.	Naslov projekta	Nosilec projekta in trajanje projekta	Država
1	Znanstvena pustolovščina (CESA)	Tehniški muzej Slovenije; 2009–2011	Slovenija
2	A Taste of Europe/Okus Evrope	Muzej dela Norrköping; 2009–2011	Švedska
3	Places	Ecsite: 2011–2013	Belgija
4			
5			
SKUPAJ			

5.9. Programi za otroke in mladino - pedagoški program v letu 2011

Št.	Naslov programa	Število ponovitev	Število obiskovalcev	Na novo izveden v letu 2011 da/ne
1	Baletka – Zakaj se vrtili	2	34	Ne
2	Oblikovanje krušnega testa	33	723	Ne
3	Izdelava sita	24	529	Ne
4	Letalo na stisnjen zrak	28	611	Ne
5	Tkanje	50	1088	Ne+
6	Nitna grafika	12	259	Ne
7	Padalec	4	73	Ne
8	Kako so pisali	6	131	Ne
9	Letalo iz balse	9	192	Da
10	Periskop	5	106	Ne
11	Kalejdoskop	29	627	Ne
12	Letalna naprava iz deprona	23	498	Ne
13	Teodolit	5	107	Ne
14	Platonska telesa	12	263	Ne
15	Elektro delavnica	37	810	Ne
17	Eko kviz	45	982	Ne
18	Teslovi poizkusi	227	4999	Ne
19	Nori magneti	35	764	Ne
20	Demonstracija Jurij Vega	46	1001	Ne

21	Prikaz delovanja sončnih celic	12	274	Ne
22	Barjanska učna pot	5	115	Ne
23	Gozdna učna pot	3	57	prenovljena
24	Letalna naprava	2	38	Da
25	Panjske končnice	5	102	Da
26	Oblikovanje sveče iz satnic	8	175	Da
27	Čebelja soba	2	41	Da
28	Oblikovanje dražgoških kruhkov	4	85	Da
29	Solarni kuhalnik	8	171	Ne
30	Dnevi fizike	4	855	Ne
31	Dnevi elektrotehnike	4	1330	Ne
32	Verižni eksperiment	1	293	Ne
33	Dnevi strojništva	4	1067	Ne
34	Dneva inovatorjev	2	760	Ne
35	Vodeni tematski ogledi	290	6380	Ne
36	Voden splošen ogled	97	2134	Ne
37	Voden ogled ČŠOD	200	4353	Ne
38	Aktivne počitnice-počitnice za radovedne in vedoželjne	0	0	Ne
39	Delavnice na vaši šoli	7	314	Ne
40	Brezplačne otroške delavnice (nedeljske)	5	73	Ne
41	Akcija Ped. sekcije Z Igro do dediščine (delavnice na temo pošte, delavnica polstenja)	2	11	Ne
42	Delavnice ARK Komarov	2	20	Ne
43	Modelarski klub Vrhnika z delavnicami	2	60	Ne
44	Delavnice društva Svet v malem	1	4	Ne
45	Znanstvena pustolovščina Cesa	3	57	Ne
46	Poletna muzejska noč (otroške delavnice na temo ATOE)	1	35	da
47	Slavnostna nedelja - 60-letnica ustanovitve (oblikovanje sveče, letalna naprava, Poglej z otipom)	1	50	da
48	Sodelovanje na Žogariji	10	160	da
SKUPAJ		1317	32811	

5.9. Pedagoški program v letu 2011 Polhov Gradec

Naslov programa	Število ponovitev	Število obiskovalcev	Na novo izveden v letu 2010 da/ne
Delavnica – šampiljka (MPT)	18	347	Ne
Delavnica – poštni rog (MPT)	35	630	Ne
Delavnica – poštarška kapa (MPT)	14	235	Ne
Delavnica – voščilnica (MPT)	0	0	Ne
Delavnica – pobarvanka (MPT)	7	109	Ne
Delovni listi (MPT)	7	110	Ne
Delavnica - S pošto skozi čas (MPT)	4	69	Ne
Delavnica – telegraf (MPT)	15	288	Ne
Delavnica - Iskanje izgubljenega poštnega paketa	1	15	Ne
Delavnice iz Bistre-Dražgoški kruhki	3	43	Da

Delavnice iz Bistre-Tkanje	3	43	Da
Delavnice iz Bistre-Elektro delavnica	2	38	Da
Delavnice iz Bistre-Platonova telesa	2	37	Da
SKUPAJ	111	1964	

5.10. Programi za odrasle - andragoški program v letu 2011

Št.	Naslov programa	Število ponovitev	Število obiskovalcev	Na novo izveden v letu 2011 da/ne
1	Delavnica peke kruha	3x razpisano, 1x izvedeno	11	ne
2	Restavratorska delavnica	2	22	ne
3	Delavnica polstenja	2	6	da
4	Delavnica kaligrafije	4x razpisano, 1x izvedeno	3	ne
5	Pletarska delavnica	4x razpisano, 3x izvedeno	44	ne
6	Delavnica izdelovanja sveč	3	0	da
7	Vodeni ogledi	76	2128	ne
8	Predavanja	5	60	ne
9	Strokovna vodstva kustosov	6	70	da
10	Javna vodstva	3	62	ne
11	Kulturni mediator		2	ne
12	Prikaz v okviru kmetijskega odd. (kovanje podkev in peka kruha)	2	70	ne
13	Demonstracija poskusov Nikole Tesle	8	239	ne
14	Prikaz žaganja hlodovine z žago	1	20	ne
15	Prikazi na tiskarskem oddelku (ulivanje črk, tiskanje grafik, Tiegl)	1	80	ne
16	Umetnostnozgodovinsko vodstvo	1	10	ne
17	Prikaz v okviru elektro oddelka (sončna el., Nori magneti in Tesla)	1	12	
18	Prikazi v okviru lesarskega odd. (košare in zobotrebc)	1	113	ne
19	Prikaz točenja medu	1	40	da
20	Prikaz v okviru tekstilnega odd.(tkanje, predenje, klekljanje)	1	105	ne
21	Prikaz v okviru tekstilnega odd. (trenje lanu, izdelava klobuka iz polsti in izdelava slamnikov)	1	120	ne
22	Prikaz v okviru elektro oddelka (Nori magneti in Tesla)	1	25	Ne
23	Prikaz v okviru elektro oddelka (Jurij Vega)	1	4	Da
24	Brezplačno vodstvo za slepe in slabovidne	1	0	Da
25	Strokovno vodstvo po razstavi Naj medi	1	10	Da
26	Poletna muzejska noč (strok. vodenje po Naj medi, Kuharski izzivi Triglava 1906, pokušina medenega piva, vodenje po zbirkah, glasbena točka presenečenja)	1	411	Da

27	Dnevi strojništva (nedelja)	1	634	ne
28	Dnevi elektrotehnike (nedelja)	1	246	ne
29	Dnevi fizike (nedelja)	1	227	ne
30	Dan inovatorjev (nedelja)	1	339	ne
31	Projekcijske nedelje	3	20	da
32	Delavnica oblikovanja dražgoških kruhkov	2	0	ne
33	Delavnica oblikovanja gline	2	0	ne
34	Modelarska delavnica	1	0	ne
35	Slavnostna nedelja (60-letnica ustanovitve)	1	971	da
SKUPAJ		144	6104	

5.10. Andragoški program v letu 2010 Polhov Gradec

Št.	Naslov programa	Število ponovitev	Število obiskovalcev	Na novo izveden v letu 2010 da/ne
1	Delavnica in predavanje – oblikovanje znamke	0	0	/
2	Vodeni ogledi stalne zbirke (MPT)	24	461	ne
SKUPAJ		24	461	

6. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog

Predstavljanje premične kulturne dediščine javnosti – razstavnih projektov, pedagoški in andragoški program

1. Razstavnih projektov so bili realizirani v skladu s programom dela. V okviru Dopolnjevanja stalnih razstav so bili realizirani: **Razvoj tekstilne industrije na Slovenskem, Avtomobilsko gospodarstvo** (Rekonstrukcija avtomehanične delavnice iz sredine 20. Stoletja) in **Pridobivanje lesa in energije v gozdu**. Slednja je bila izpeljana v okviru razpoložljivih sredstev v enem nadstropju, ki je vsebinsko zaokrožen. Izven programa je bila izpeljana manjša dopolnitev na tiskarskem oddelku o izumitelju – **Edvard Prodan in njegov inovativni stroj za brezkončno tiskanje**. O realizaciji projekta **Z vami že 60 let** se poroča v okviru Pedagoškega in andragoškega programa ter v okviru Promocije.

Lastna občasna razstava Volk v Sloveniji zaradi nezadostnih finančnih sredstev ni bila izpeljana in se prestavlja v leto 2012, v kolikor bodo sredstva. **Smo pa v okviru evropskega projekta A Taste of Europe/Okus Evrope pripravili razstavo Naj medi!**

Gostujoče razstave so bile izpeljane v večjem obsegu od načrtovanega, saj nas drugi muzeji in institucije med letom prosijo za izposajo razstav. Naj poudarimo, da so vsa gostovanja izpeljana z minimalnimi stroški TMS, večino finančnega bremena prevzamejo gostitelji. Znanstvena pustolovščina, ki je potekala v okviru EU projekta, se je financirala iz projektnega denarja.

Med razstavami drugih ustanov gre izpostaviti predvsem razstavo motociklov ob 20. Letnici družbe Akrapovič, ki je gostila pri nas od avgusta do oktobra. TMS ni imel nikakršnih finančnih stroškov, razstavo, otvoritev je pripravilo podjetje Akrapovič, ravno tako varovanje in zavarovanje; TMS je namesto najemnine za prostor, dobil vstopnino. Razstava je bila medijsko odmevna in obiskalo izjemno veliko ljudi (v dveh mesecih in pol kar 7000).

Glede na vse pozitivne parametre je treba poudariti še dva evropska projekta, ki sta potekala tri leta in se oba zaključila v letu 2011. Pri enem – CESA smo bili vodje projekta, pri A Taste of Europe pa partnerji. Oba sta bila uspešna, tako medijsko, kot po številu in odzivih med obiskovalci ter strokovno javnostjo. Z nekaterimi partnerji že snujemo nove EU projekte, nekateri že čakajo na odločitev komisije, za en projekt pa potekajo priprave na prijavo.

2.1 Pedagoški program Leto 2011 smo pri pedagoškem programu obogatili z novimi delavnicami (čebelja soba, panjske končnice, oblikovanje sveče iz satnic, oblikovanje dražgoških kruhkov),

križankami in pobarvankami na temo občasne razstave Okus Evrope in delavnico platonska telesa, ki smo jo poskusno izvedli že konec leta 2010 ter delavnico letalo iz balse. Izvedli smo tudi natečaj za Naj obrok (vključevati je moral med) in k sodelovanju povabili osnovne šole iz različnih koncev Slovenije, natančneje zadnjo triado, ki ima izbirna predmeta, ki se navezujeta na zdravo prehranjevanje.

S pripravo zabavnega vodnika (pripravili smo zasnovo) za otroke, ki pridejo v spremstvu staršev, bomo nadaljevali v tem letu zaradi zmanjšanja sredstev.

Pedagoška služba je na Kulturnem bazarju predstavljala program ob občasni razstavi »Okus Evrope – Naj medi« in sodelovala na predstavitvi v sklopu aktivnega preživljanja prostega časa s svojimi Počitnicami za radovedne in vedoželjne. Na Znanstvenem festivalu smo se predstavljali z demonstracijo Jurija Vege (modeli škripcev narejeni iz lesa) in prenovljeno knjižico za gozdno učno pot, saj je bilo 2011 Mednarodno leto gozdov. Poleg prenovljene knjižice, smo na novo postavili informacijske table na sami poti in jo vsebinsko osvežili. Na Otroškem bazarju smo se predstavljali z delavicami platonska telesa in brenčač. Stojnico pedagoške sekcije SMS na Študentski areni je letos koordinirala pedagoška služba TMS. Fakulteta za naravoslovje in matematiko nas je tudi povabila na zaključek projekta Razvoj naravoslovnih kompetenc, kjer smo se predstavili s svojimi programom za osnovne in srednje šole.

Pedagoško andragoška služba se je predstavljala tudi na Žogariji (otroška oddaja RTV Slovenije), med drugim smo za Žogarijo pripravili tri nove delavnice (vrtavka, piščančki, miselna igra), poskrbeti smo morali tudi za pripravo desetih zdravih obrokov.

V času, ko je muzej zaradi neogrevanih prostorov za nenapovedane skupine in naključne obiskovalce zaprt, smo izvajali delavnice na šoli in bili pri tem bolj uspešni, saj so nas povabili na več šol, kot 2010. Pripravili smo nov delovni list za kmetijski oddelek (primeren za 1. triletje) in delovni list za tekstilni oddelek (kar je na ogled za javnost, del še v prenovi; primerno za 2. triletje). Pripravljen imamo tudi osnutek za tiskarski oddelek.

2011 smo Dneve inovatorjev podaljšali za en dan (večje zanimanje kot lani), drugič so bili izvedeni Dnevi strojništva (večji obisk kot 2010), tradicionalno so potekali tudi Dnevi fizike in elektrotehnike. V letu 2011 smo beležili porast udeležencev na delavnicah za vrtčevske, osnovnošolske in srednješolske skupine v primerjavi z letom 2010.

2.2 Andragoški program je bil dopolnjen z novo delavnico Oblikovanje sveč, ki pa zaradi premalo prijav ni bila izvedena. Pri pletarski delavnici pa smo razpisali dodaten termin, zaradi povečanega zanimanja.

Ker je bilo leto 2011 za muzej slavnostno (60-letnica ustanovitve), smo nedeljske dogodke opredelili in razdelili kot: muzejske nedelje, projekcijske, družinske, znanstveno-naravoslovne in tehniške. Na družinskih nedeljah smo izvajali brezplačne delavnice, ki jih je organizirala pedagoška služba (npr.:čebela, brenčač). Na družinske nedelje smo povabili tudi: Modelarski klub Vrhnika, Svet v malem ter Astronavtsko raketarski klub V.M. Komarov, ki so ponujali modelarsko obarvane delavnice. Projekcijske nedelje so bile večinoma posvečene predstavitvi poljudnih filmov o čebelarjenju. Na tehniških nedeljah so se predstavili različni mojstri starih obrti in tako hkrati promovirali muzejske zbirke. Muzejske nedelje so bile namenjene strokovnim vodenjem kustosov zbirke (predstavljali so občasne razstave in novosti). Znanstveno-naravoslovne nedelje so vključevale Dneve fizike, elektrotehnike, inovatorjev in strojništva, skupaj s predavanji Ekologov brez meja, člana ARK V.M. Komarov, direktorice Krajinskega parka Ljubljansko barje.

TIC-u Dolenjske toplice smo svetovali pri izvedbi delavnic, ki bi se navezovale na depo v Soteski.

Poletna muzejska noč je bila preteklo leto prvič organizirana v Bistri z bogatim spremljajočim programom, ki ga je koordinirala in oblikovala pedagoško-andragoška služba. Poleg glasbenih točk, je bila na sporedu pokušina medenega piva, strokovno vodenje po občasni razstavi Naj medi, brezplačne otroške delavnice, kjer so otroci iz papirja izdelovali čebeljo sobo, polnočni prikaz poskusov Nikole Tesle in kuharski izzivi restavracije Triglav 1906 z Bleda (ki je pomagala tudi pri natečaju za Naj obrok).

V skupni drugi akciji Pedagoške sekcije »Z igro do dediščine« SMS, smo organizirali dejavnosti le za vikend (delavnica polstenja, izdelava poštnega roga; hkrati smo obeležili tudi Dan pošte).

Delavnice, ki jih izvajamo v Bistri, smo organizirali tudi za skupine CŠOD v Polhovem Gradcu (elektro delavnica, tkanje, Platonska telesa, oblikovanje Dražgoških kruhkov).

Ob Mednarodnem dnevu bele palice, smo razpisali brezplačno vodenje za slepe in slabovidne ter možnost poslušanja poskusov za Dneve fizike s temeljitejšim opisom. Ponovno so nas obiskale skupine iz MDSS Ljubljana za katere smo organizirali še dodatne dejavnosti (prikaz Jurij Vega, Nikola Tesla,

kovanje podkev) ob vodenju.

V letu 2011 smo beležili porast udeležencev na delavnicah za vrtčevske, osnovnošolske in srednješolske skupine v primerjavi z letom 2010, kakor tudi pri nekaterih delavnicah za odrasle. Z izvedbo novih delavnic za šolske skupine smo zadovoljni, saj so bile dobro sprejete. Vsekakor bomo naš program nadgrajevali, obogatili in osveževali tudi v prihodnje ter se trudili za kvalitetno predstavitev tehniške dediščine.

Realizacija promocijske dejavnosti muzeja, načini promocije in ocena doseženih ciljev

V letu 2011 smo osrednjo pozornost namenili prenovi domače spletne strani in novi grafični podobi muzeja. Z načrtovanjem prenove smo pričeli konec leta 2010 in 4. aprila 2011, ko je muzej praznoval 60. letnico obstoja, smo novo stran tudi zagnali. Stran še ni bila dokončno izdelana, bile pa so že objavljene osnovne informacije, koledar prireditev ter program za šole. Trenutno je v izdelavi še podstran zbirke muzejskih predmetov. Ena izmed pglavitnih prednosti nove spletne strani je, da gostuje na Arnesovem strežnik, kjer smo uveljavili pravico brezplačnega gostovanja. To vpliva na učinkovitejšo in neprestano delovanje spletne strani. Namreč v preteklosti je stran gostovala na strežniku na Fakulteti v Mariboru in bila občasno nedostopna zaradi različnih zapletov. Menimo, da bo Arnesova oskrba veliko bolj učinkovita. Prednost nove spletne strani je tudi v lažjem uredniškem vmesniku, ki je dostopnejši tudi tistim, ki niso večji vnašanja informacij na spletne strani. Poleg naštetega menimo, da je nova spletna stran bolj pregledna, saj jasno ločuje koledar prireditev, program za šole ter ostale informacije. Z vizualno ločitvijo prireditev, ki se dogajajo v posamezni dislocirani enoti, smo uporabniku omogočili tudi lažjo orientacijo v koledarju prireditev. Stran si lahko uporabnik ogleda tudi v tekstovni verziji, kar omogoča lažje brskanje po strani slepim in slabovidnim ter tistim, ki stran pregledujejo na mobilnih telefonih. Ko bo izdelana še podstran muzejskih predmetov, bo po našem mnenju stran ustrezala sodobni standardom. Poleg nove spletne strani smo v sodelovanju z oblikovalcema, ki sta oblikovala spletno stran, pridobili tudi novo grafično podobo (logotip, dopisni list, zastavo, vizitke, elektronski napovednik dogodkov in elektronski podpis). Glede na zahtevnost projekta smo preko leta veliko časa namenili dogovarjanju z oblikovalcema in programerjem spletne strani, prenašanju podatkov, popravljanju in dopolnjevanju vsebin.

Tudi v tem letu smo se posluževali brezplačnih Googlovih aplikacij kot npr. Googlovi Dokumenti za pripravo spletnih obrazcev za naročanje ogleda muzeja ter Google Analitik za sledenje obiskov domače spletne strani. Od leta 2010 uporabljamo socialno omrežje Facebook, kjer objavljamo aktualne dogodke. Z namenom, da bi povečali število »prijateljev«, smo se v letu 2011 odločili, da izvedemo spletno oglaševalsko akcijo. Sočasno smo izvedli akciji oglaševanja našega Facebook profila na socialnem omrežju Facebook ter kontekstualnega oglaševanja. Akcija je potekala poldrugi mesec. Število »prijateljev« Facebook omrežja se je v tem času več kot potrojilo. V okviru Facebook oglaševanja je bilo realiziranih 1.037.347 prikazov in zabeleženih 1.001 klikov, pri kontekstualnem oglaševanju pa 779.909 prikazov in 1.200 klikov. Če primerjamo letošnjo akcijo Facebook oglaševanja z lanskoletno, vidimo, da je bil v letu 2011 odstotek klikov glede na prikaz oziroma t.i. odziv s klikom 0,10%, medtem ko leta 2010 0,08%. Razlika v odstotkih je 0,02 odstotnih točk, kar izkazuje, da je bila akcija v letu 2011 odmevnejša. Pri kontekstualnem oglaševanju pa je bil v letu 2011 odziv s klikom 0,15%, v letu 2010 0,05% in v letu 2009 0,10%. Razvidno je, da je bila tudi akcija kontekstualnega oglaševanja v letu 2011 najodmevnejša. Od aprila 2011 dalje se predstavljamo tudi na socialnem omrežju Twitter.

Spored prireditev smo tekom leta objavljali tako na domači spletni strani, socialnih omrežjih Twitter in Facebook kot tudi v mesečnikih Naš časopis in Kam, spletnem časopisu Globetrotter ter na dvanajstih spletnih straneh namenjenih promociji dogodkov. Prizadevali smo si za brezplačne objave v tiskanih in spletnih medijih, pripravljali strokovne in predstavitvene prispevke v revijah namenjenih širši publiki. V poletnih mesecih smo na gigant panoju reklamirali Tehniški muzej Slovenije v Bistri. Brezplačno oglaševanje na gigant panoju nam je bilo omogočeno kot članu konzorcija Barjanski cvet. Obnovili smo tudi dogovor za enoletno predvajanje predstavitvenega filma v Hotelu Park. Izdali smo vabila, sporočila za javnost ter pripravili v sodelovanju z Glasbeno šolo Vrhnika program za odprtja sledečih razstav: Edvard Prodan (1909–1990) in njegov inovativni stroj za brezkončno tiskanje; A Taste of Europe/Okus Evrope; Darwinovo življenje in delo; Tri tisočletja železarstva na Slovenskem, Slovenska pot kulture

železa in Vtisi iz narave. Poleg razstav smo javnost in medije obveščali o tekočih dogodkih (sobotnih delavnicah, nedeljskih demonstracijah, počitniških delavnicah ...), posebno pozornost smo namenili obeleženju 60. letnice ustanovitve TMS, poletnim delavnicam za otroke ter znanstvenim festivalom (Dnevi inovatorjev, Dnevi strojništva, Dnevi elektrotehnike, Dnevi fizike in Verižni eksperiment). Pripravljali smo predstavitvena besedila naših razstav, ki so gostovale po Sloveniji in v tujini. Izvajali smo anketo med udeleženci sobotnih delavnic, raznašali letake Tehniškega muzeja Slovenije po različnih informacijskih točkah v Ljubljani ter se dogovarjali za dostavo letakov po drugih krajih v Sloveniji in tujini. Aktivno smo sodelovali na sejmu Turizem in prosti čas v okviru konzorcija Barjanski cvet, sejmu Collecta, Festivalu znanosti in Kulturnem bazarju, zaključni konferenci mednarodnega projekta Razvoj naravoslovnih kompetenc, v okviru pedagoške skupnosti pa tudi na Otroškem bazarju in Študentski areni.

Lahko rečemo, da smo zelo zadovoljni z odmevnostjo in menimo, da je bil tudi odziv obiskovalcev dober.

6. Posredovanje informacij o kulturni dediščini – izdajanja periodike

6.1. Izdane publikacije zbornik, katalog, knjiga v letu 2011

	Avtor	Naslov	Področje	Naklada
1	Tomaž Prodan, Martina Orehovec, Orest Jarh	Edvard Prodan (1909-1990) in njegov inovativni stroj za brezkončno tiskanje	Tiskarstvo na Slovenskem	500
2				
3				
4				
5				
6				

7. Realizacija zastavljenih ciljev pri nalogi

Posredovanje informacij o kulturni dediščini – izdajanja periodike

Izven načrtovanega je bil izdan krajši razstaveni katalog o izumitelju Edvardu Prodanu, ki je dopolnil istoimensko lastno razstavo v okviru tiskarskega oddelka.

III. SKLOP

7. Odkupi premične kulturne dediščine				
Inventarna številka	Pridobljen predmet - odkup	Cena/vrednost (€)	Financer *	Izvor preverjen da/ne
E0000342	Album z razglednicami, znamkami s področja železniške pošte	1.000	MK	da
800:LJU;0002913	Ročna tiskarska preša Ideal, znamke A. Hogenforst, Leipzig"	1.000	MK	da
800:LJU;0003106	Originalna knjiga J. V. Valvasorja, Topographia ducatus Carnioliae modernae (Topografija sodobne vojvodine Kranjske), Bogenšperk 1679	10.000	MK	da
	Slava vojvodine kranjske	697	MK	da
E0000342	Gradivo PT/razglednice, telegrami..	500	MK	da
800:LJU;0000989	Voziček gravitacijske žičnice	258	Lastna sredstva	da
E0000396	Traktor Fe-35 z GPP-1	860	MK	da
E0000396	Trakotorski žerjav z GPP-2	984	MK	da
E0000396	Žičnica Golobar	1209	MK	da
		21	Lastna sredstva	
		1.230	Skupaj	
E0000398	Litoželezni most	1.844	Lastna sredstva	da
E0000403	Gozdarska lokomotiva	984	Lastna sredstva	da
E0000400	Gozdni dežnik	984	Lastna sredstva	da
E0000395	Kamion TAM	984	Lastna sredstva	da
E0000397	Rudniški jašek	393	Lastna sredstva	da
E0000397	Talilnik rude	270	Lastna sredstva	da
SKUPAJ		21.988		

*(vpiše se MK, drugi proračunski viri, sponzorji, donacija, lastna sredstva)

8. Realizacija zastavljenih ciljev pri izvajanju nalog Odkupi premične kulturne dediščine
Glede na pomanjkanje ustreznih depojskih prostorov je zbiralna politika muzeja zelo selektivna in okrnjena. Tudi v preteklem letu je bila večina pridobljenega muzejskega gradiva podarjenega (dar), za

odkupe pa smo se odločili v primerih premične kulturne dediščine izjemne in nacionalne vrednosti. Tri odkupe je financiralo MK iz namenskih sredstev za odkupe, za katera smo posebej kandidirali. Zaradi nejasnost v odločbi kjer je strokovna komisija za nakup originalne kopije Valvasorjeve Topografije sodobne vojvodine Kranjske predlagala 10.000 EU (kar se sklada z oceno neodvisnih strokovnjakov) in s prodajalcem smo se uspeli pogoditi za omenjeno ceno. Ministrica za kulturo pa je v odločbi za odkup odobrila 13.000 EUR, tako da je ostalo 3.000 EUR, ki smo jih skupaj s 1250 EUR preostanka iz leta 2010 uporabili za nakupe replik in maket za potrebe stalne razstave gozdarske zbirke, filatelističnega gradiva za zbirko muzeja PT in druge knjige slovenskega prevoda Valvasorjeve slave vojvodine Kranjske.

Enega izmed predvidenih nakupov (Citroen Žaba), za katerega so bila muzeju dodeljena namenska sredstva v višini 2000 EUR (avtomobil Citroen Žaba in Zastava Jugo) nismo uspeli realizirati, ker za razpoložljiva sredstva vključno s morebitnimi sponzorstvi na tržišču ni bilo ustrezne ponudbe. Odkupili pa smo Zastava Yuge v vrednosti 750 EUR. V skladu s sklepom Sveta TMS smo nakup poskušali izvesti v letu 2011, a nam tudi to ni uspelo. Ob tem velja poudariti, da je trg starih vozil zelo dinamičen, zato muzej ob dolgih postopkih za pridobitev namenskih sredstev težko prihaja do ustreznih eksponatov. Preostalih 1250 EUR smo v letu 2011 porabili za nakupe v letu 2011.

DODATEK:

A. PROSTORI

1. Podatki o količini m² novo pridobljenih prostorov v letu 2011

Naslov:	Površina (m ²):	Namembnost (depoji, razstavni prostor, delavnice, uprava...)	Varovanje (fizično, elektronsko, kombinirano, ne)
SKUPAJ			

2. Zbirnik prostorov za izvajanje dejavnosti

Navodilo:

skupna površina prostorov v m² naj se ujema s tabelo »Popis objektov in prostorov«

	Površina (m ²):
Razstavni prostori za stalne razstave	7246
Razstavni prostori za občasne razstave	450
Prostori za poslovno dejavnost	70
Prostori kustodiatov in dokumentacije	250
Prostori za izvajanje pedagoške in andragoške dejavnosti	170
Delavnice	317
Dislocirane enote	1077
Depoji	3117
Muzejska trgovina	20
Drugo	480
SKUPAJ	13197

3. Posebno varovanje po projektih:			
Naslov:	Število predmetov:	Varovanje (fizično, elektronsko, kombinirano, ne)	Po zavarovalnih policah

B. INVESTICIJSKO VZDRŽEVANJE IN NAKUP OPREME

1. Investicijsko vzdrževanje s sredstvi MK – realizacija po odločbi za leto 2011			
Namen	Višina namensko odobrenih sredstev MK	Porabljena višina sredstev	Opombe
Kovane mreže		2.675	
SKUPAJ		2.675	

2. Nakup opreme s sredstvi MK –realizacija po odločbi za leto 2011			
Namen	Višina namensko odobrenih sredstev MK	Porabljena višina sredstev	Opombe
a) Oprema za vzpostavitev in izboljšanje sistema varovanja ter ureditev depojev:			
<i>Vpišete vrsto opreme</i>			
	0		
b) Oprema za restavratorske delavnice:			
radiatorji	0	522	
c) Oprema za razstave:			
d) Nujna računalniška oprema (<i>Navodilo: če ste opremo vpisali že pri točki digitalizacija je na tem mestu ne vpisujte več</i>):			
Računalniki in tiskalnik	0		

		1.212	
e) Drugo (navedite):			
Pohištvo in oprema	0	3.091	
Motorna žaga, vrtalni stroj	0	1.390	
SKUPAJ	0	6.215	

3. Investicijsko vzdrževanje in nakup opreme s sredstvi lokalne skupnosti in drugih virov

Namen	Vir	Odobrena sredstva	Porabljena višina sredstev	Opombe
SKUPAJ				

C. ZAPOSLENI

1. Število zaposlenih po področjih dejavnosti muzeja na dan 31.12.2011

Dejavnost		Financer MK	Drugi viri	SKUPAJ
Poslovna dejavnost	Direktor	1	0	1
	Pomočnik direktorja	1	0	1
	Služba za komunikacije	1	0	1
	Finančni delavci	1	0	1
	Administrativni delavci	1	1	2
SKUPAJ – poslovna dejavnost		5	1	6
Tehnična služba	Tehnični delavci (vzdrževalec, vratar, receptor, hišnik,	13	6	19

	varnostnik, kurir, čistilec)			
	Informatiki, dipl. inf. sistemski inženirji	0	0	0
SKUPAJ – Tehnična služba		13	6	19
Strokovna dejavnost	Kustosi	6	1	7
	Konservatorji, restavratorji	5	0	5
	Drugi strokovni delavci	1	1	2
SKUPAJ - Strokovna dejavnost		12	2	14
VSI SKUPAJ (poslovna dejavnost, tehnična služba, strokovna dejavnost)		30	9	39

2. Število zaposlenih glede na vrsto zaposlitve v letu 2011	Strokovni delavci	Tehnična služba in informatiki	Uprava	SKUPAJ
a) Redno zaposleni za nedoločen čas:	14	13	5	32
a 2) od tega s krajšim delovnim časom:	0	0	0	0
b) Število zaposlenih za določen čas:	0	6	1	7
b 2) od tega s krajšim delovnim časom:	0	0	0	0
c) Občasno, projektno zaposleni po podjemni pogodbi ali pogodbi o avtorskem delu	13	0	1	14
d) Študentsko delo (<i>število izvajalcev</i>)	7	4		11
e) Prostovoljci, neplačani delavci	1	0	0	1

3. Število zaposlenih v muzeju glede na starost		
Navodilo:		
vpiše se stanje zaposlenih, ki jih financira MK na dan 31.12.2011		
starostni razredi	število vseh zaposlenih	število zaposlenih - strokovna dejavnost
do 29 let	0	0
od 30 do 39 let	5	2
od 40 do 49 let	10	4
od 50 do 59 let	12	6
nad 60 let	3	0
SKUPAJ	30	12

D. DOSTOPNOST DO PREMIČNE KULTURNE DEDIŠČINE

1. Ali ste imeli v letu 2011 dostop v javni zavod urejen za gibalno in senzorno ovirane osebe:

DA, delno

NE

2. Izvedene izboljšave za boljšo fizično dostopnost do kulturne dediščine v letu 2011

	Opis izboljšave	Financer (MK, lokalna skupnost, drugo)
Dostopnost za gibalno ovirane		
Dostopnost za senzorno ovirane		
Zaščitne ograje		
Ukrepi za varnost obiskovalcev		
Drugo		

Ali ste imeli v letu 2011 del programa prilagojen senzorno in gibalno oviranim osebam ? (na kratko opišite naslov programa oz. razstave in prilagoditev)

Imamo program prilagojen za slepe in slabovidne (lahko se dotikajo določenih predmetov), prilagojena vodstva za osebe s posebnimi potrebami. Žal nam sama konfiguracija razstavnih prostorov onemogoča dostop do vseh zbirk gibalno oviranim obiskovalcem. Kjer pa je bilo izvedljivo (v pritličju), smo postavili klančine.

Število dni poslovanja (odprtost) muzejev	335	dni
---	-----	-----

4. Evidenca obiskovalcev javnega zavoda v letu 2011

Vrsta vstopnice	Cena vstopnice (v €)	Število izdanih vstopnic			Dohodek od prodanih vstopnic (v €)
		Obiskovalci iz Slovenije	Obiskovalci iz tujine	SKUPAJ	
<i>brezplačna Bistra</i>	0	10382		10382	0
Posamezno odrasli Bistra	4	7232	1078	8310	33240,00
Posamezno otroci Bistra	3	3406	86	3492	10476,00
Skupina odrasli Bistra	3,20	1587	366	1953	6249,60
Skupina otroci Bistra	2,40	15826	480	16306	39134,40
Družinska vstopnica Bistra	11	525		525	5775,00
Brezplačna vstopnica P.Gradec	0	1681	0	1681	0
Posamezno odrasli P.Gradec	2	814	15	829	1658,00

Skupina odrasli P.Gradec	1,60	38	0	38	60,80
Posamezno otroci P.Gradec	1,50	74	0	74	111,00
Skupina otroci P.Gradec	1,20	1246	0	1246	1495,20
Posamezno odrasli Soteska	1,5	98	0	98	147,00
Posamezno otroci Soteska	1,3	92	0	92	119,60
Skupina odrasli Soteska	1,3	0	0	0	0
Skupina otroci Soteska	1,1	46	0	46	50,60
Brezplačne Soteska	0	18	0	18	0
SKUPAJ		43.065	2025	45.090	98.398,60

Ocenjeno število vseh obiskovalcev, ki niso prejeli vstopnice (npr.: odprtja razstav...)	2500
Število uporabnikov digitalnih vsebin na spletu	436000

E. DEJAVNOST SPECIALNE KNJIŽNICE ZA KULTURNO DEDIŠČINO

Število enot knjižničnega gradiva v specialni knjižnici (do 31.12.2010)	12532
Število enot knjižničnega gradiva pridobljenega z nakupom v letu 2011	38
Število enot knjižničnega gradiva pridobljenega z izmenjavo v letu 2011	124
SKUPAJ	162
Število strokovnih delavcev v knjižnici	0
Število zunanjih uporabnikov v knjižnici	0
Dostopnost do elektronskih publikacij	da ne (obkrožite)
Površina prostorov, ki so namenjeni specialni knjižnici	30m ²
Višina sredstev državnega proračuna porabljenih za nakup knjižničnega gradiva	932 EUR (lastna sredstva)

F. DRUGI DOGODKI V JAVNEM ZAVODU – dodatni programi za popularizacijo

naslov	organizator, izvajalec, število udeležencev	Prihodek iz tega naslova
1. Seminarji, posvetovanja, strokovna srečanja		
<i>navedite naslov dogodka</i>		

2. Prirejanje razstav za zunanje naročnike		
3. Organizacija prireditev, ki niso vezane na osnovno dejavnost		
Barbara IP	Interno izobraževanje podjetja z ogledom muzeja	222,00
Društvo za urologijo	Interno izobraževanje podjetja z ogledom muzeja	420,00
Simonkr	Interno izobraževanje podjetja z ogledom muzeja	279,00
Unihem	Interno izobraževanje podjetja z ogledom muzeja	1670,00
Atlas Copco	Interno izobraževanje podjetja z ogledom muzeja	587,00
Kmetijska svetovalna služba	Interno izobraževanje podjetja z ogledom muzeja	255,00
SKUPAJ		3433,00 (brez DDV)

2. Posebni del – poročilo o doseženih ciljih in rezultatih

1. Zakonske in druge pravne podlage, ki pojasnjujejo delovno področje posrednega uporabnika;

Pravno podlago za delovanje Tehniškega muzeja Slovenije daje ustanovitveni akt iz leta 2003 (ULRS 60/03).

Sklep o spremembi in dopolnitvi Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije (ULRS, 119/07).

Sklep o spremembah in dopolnitvah Sklepa o ustanovitvi javnega zavoda Tehniški muzej Slovenije (ULRS, 8/09).

V Nacionalnem programu za kulturo so zastavljeni najpomembnejši cilji na vseh področjih kulture.

Ob koncu leta 2002 je bil sprejet nov Zakon o uresničevanju javnega interesa za kulturo (ULRS 96/02), ki pomeni krovni zakon za vso dejavnost s področja kulture. Zakon opredeljuje javni interes za kulturo, njegove izvajalce, financiranje in osnovne organizacijske oblike javnih zavodov. Bistvene novosti glede na prejšnjo ureditev so v načinu financiranja (javni pozivi in javni razpisi), možnost sklepanja večletnih pogodb, razmejitev pristojnosti z lokalnimi skupnostmi in večja fleksibilnost pri sklepanju delovnih razmerij.

Zakon o varstvu kulturne dediščine (ULRS 16/2008) opredeljuje nepremično in premično kulturno dediščino in odgovornost zanjo. Določa naloge javne službe na področju varstva dediščine in izvajalce. Muzeji so opredeljeni kot nosilci javne službe za področje varstva premične dediščine. Zakon natančno določa, katere zadolžitve sodijo v okvir javne službe in muzeje razdeli na državne in pooblaščenke, kjer so ustanovitelji lokalne skupnosti. Zakon ustanavlja tudi Muzejsko službo, ki je začela delovati v okviru Narodnega muzeja.

Ostali zakoni, ki urejajo delovanje muzejev:

Pravilnik o strokovnih, prostorskih in tehničnih pogojih za izvajanje javne službe na področju varstva premične kulturne dediščine (ULRS 113/00)

Pravilnik o napredovanju zaposlenih v javnih zavodih na področju kulture (ULRS 41/94)

Zakon o delovnih razmerjih (ULRS 42/02),

Zakon o zavodih (ULRS 12/91, 8/96),

Zakon o javnih uslužbencih (ULRS 56/02),

Zakon o avtorskih in sorodnih pravicah (ULRS 21/95, 9/01).

2. Dolgoročni cilji posrednega uporabnika, ki izhajajo iz večletnega programa dela in razvoja posrednega uporabnika oz. področnih strategij in nacionalnih programov;

Osrednji razstavnimi prostori TMS so v gradu Bistra. Postopek denacionalizacije, ki je trajal od leta 1993 se je zaključil. Muzej bo obdržal svoje prostore v gradu, del obrobni parcel vključno z ribnikom pa je že bil v naravi vrnjen denacionalizacijskim upravičencem.

Depo na Ptuju urejamo v okviru razpoložljivih finančnih sredstev, obnova vojašnice na Pivki, kjer si bomo nove depoje delili z Muzejem novejšje zgodovine Slovenije, napreduje in kot kaže se bo nadaljevala tudi v letu 2011. Selitev Muzeja pošte in telekomunikacij na novo lokacijo v Polhovem Gradcu smo izvedli v izredno kratkem času. Od otvoritve 11. junija 2008 nadaljujemo z urejanjem stalne razstave in poskušamo muzej čim bolj približati javnosti, kar pa zaradi nerazumevanja lokalnih struktur poteka počasneje od načrtov. Na stari lokaciji v Škofji Loki smo morali depoje izprazniti, gradivo pa smo preselili v Polhov Gradec in Kočevje.

Dolgoročni cilji:

Prenova Bistre kot osrednje lokacije muzeja z večino razstavnih prostorov.

Prenova obstoječih stalnih razstav in postopna ureditev novih tematik.

Rešitev depojske problematike.

Vzpostavitev novih zbirk, s katerimi bi pokrili vsebine, ki jih danes v državi nihče ne obdeluje.

Ohraniti položaj enega najbolj prepoznavnih in obiskanih slovenskih muzejev.

Širitev obsega in kakovosti pedagoško-andragoške ponudbe.

Zagotavljanje stalno rasti lastnega dohodka.

Ureditev poslovnih prostorov in knjižnice.

3. Letni cilji posrednega uporabnika, zastavljene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela - kratek povzetek letnih ciljev iz programa dela

Bogat razstavnimi program:

Izvajanje obširnega pedagoško andragoškega programa, s številnimi prireditvami.

Obeležitev 60-letnice muzeja s prenovo spletnih strani in prenovljenim konceptom nedeljskih dejavnosti.

Zaključek EU projekta CESA; gostovanje pri petih partnerjih in priprava zaključnega poročila.

Razstava Naj medi v okviru EU projekta Okus Evrope.

Sodelovanje pri partnerskih projektih : Valvasorjevo središče na Bogenšperku, Muzejska zbirka IMV v Novem Mestu.

4. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev, upošteva fizične, finančne in opisne kazalce, določene v obrazložitvi finančnega načrta posrednega uporabnika ali v njegovem letnem programu dela po posameznih področjih dejavnosti.

Razstavnimi program je bil presežen z izjemo razstave o volku, kjer zaradi priporočil MK in sveta muzeja, smo pa kljub temu izkoristili sredstva LZS in s predvidenim prispevkom za leto 2012 bo razstava dokončana. Več od predvidenega je bilo gostovanje, posebej uspešna pa je bila razstava Strast do hitrosti ob 20 letnici podjetja Akrapovič. Sodelovanje je plod večletnih dogovarjanj, Rezultat je izjemno bogata razstava, kakršne v Sloveniji še ni bilo, dobra medijska pokritost, širok odmev v javnosti in posledično močno povečan obisk. Vse to smo dosegli z minimalnim lastnim finančnim vložkom

Uspešno smo zaključili oba EU projekta CESA (koordinator) in Okuse Evrope (partner). Igra CESA je gostovala pri vseh petih partnerjih v tujini in doživela zelo dober sprejem. Ker trije od petih muzejev so se odločili, da jo bodo v lastni organizaciji izvajali še naprej. Po povratku iz Bratislave smo jo postavili v Bistri in sedaj predstavlja dodatno ponudbo muzeja. Priprava

končnega poročila se je izkazala za zelo zahtevno, vendar smo jo v roku dokončali in decembra smo od izvajalske agencije prejeli potrditev, da je bil projekt uspešno zaključen. Razstavo Naj medi v okviru projekta Okus Evrope smo odprli v mesecu marcu in je še vedno na ogled v prostorih muzeja v Bistri.

60 letnico muzeja smo obeležili s prenovljeno spletno stranjo in dnevom odprtih vrat, ki je doživel nepričakovano velik obisk

Konservatorsko restavratorska dejavnost tako strokovno, kot po količini opravljenega dela. Statistični podatki so v tem primeru precej zavajajoči, saj se v zadnjem času ukvarjamo pretežno z velikimi predmeti (tekstilni stroji, tovorna vozila domače proizvodnje, avtobus), ki zahtevajo ogromno dela in zaposlujejo celotne ekipo in še zunanje sodelavce.

5. Nastanek morebitnih nedopustnih ali nepričakovanih posledic pri izvajanju programa dela (po potrebi);

V letu 2011 smo se morali spopasti s težavo, ki je doslej nismo poznali. Zaradi narave financiranja EU projektov smo zadnje tretjino sredstev za projekt CESA prejeli šele po potrditvi končnega poročila s strani izvajalske agencije. Zahteve izvajalske agencije po dodatnih informacijah so postopek zavleklo za več kot mesec dni in izplačilo smo prejeli šele v mesecu decembru. Prav tako so se znižala sredstva, ki naj bi jih po dogovoru ob pridobitvi projekta prispevalo MK in tudi izplačilo preostanka se je zavleklo v pozno jesen. V izogib tovrstnim zapletom, bi moralo ministrstvo z izvajalci tovrstnih projektov skleniti obvezujoč dogovor o višini in dinamiki izplačil dodatnih sredstev. Zaradi tega se je muzej nekaj mesecev spopadal s precejšnjimi likvidnostnimi težavami. Zadeve je poslabšal tudi zaplet z neutemeljenim zmanjšanjem sredstev za plače. K sreči se je stanje do konca letu uredilo, je pa to slabo vplivalo predvsem v psihološkem smislu.

Določene težave se pojavljajo tudi pri odkupih muzejskih eksponatov iz sredstev MK, predvsem pri muzejskih vozilih. Trg je v tem segmentu zelo dinamičen, dolgotrajni postopki in pridobivanje preobsežne dokumentacije, pa nakupe praktično onemogočajo. Težave iz letošnjega leta izvirajo iz nesporazuma pri razumevanju odločbe, rezultat pa je bil, da smo dosegli nižjo ceno za odkup. Privarčevana sredstva smo namenili odkupom drugega muzejskega gradiva. V letu 2011 je muzej obiskal tudi proračunski inšpektor, ki se je seznanil s težavami, a večjih nepravilnosti pri postopkih ni zaznal.

Pri nakupu opreme za potrebe digitalizacije smo zaradi dotrajanosti opreme morali kupiti multifunkcijsko napravo (tiskalnik, fotokopirni stroj, skener), katerega cena presega skupno vsoto odobrenih sredstev iz odločbe (2.400 EUR za tiskalnik, skener, računalnik in fotoaparata) znatno presega. Zaradi likvidnostnih težav in nejasnosti glede dokončne količine razpoložljivih sredstev tik pred zaključkom leta nakupa fotoaparata nismo realizirali.

6. Ocena uspeha pri doseganju zastavljenih ciljev v primerjavi z doseženimi cilji iz poročila preteklega leta ali več preteklih let – za tiste kategorije, katerih načrtovanje in uresničevanje spremljamo vsako leto in po isti metodiki;

Eden najpomembnejših kazalcev, ki jih spremljamo že dolga leta je obisk muzeja in spremljajočih prireditev. Ta se je v letu 2011 ponovno povečal in približal najuspešnejšim sezonam. Precej je k temu pripomogla razstava Strast do hitrosti ob 20 letnici podjetja Akrapovič, pa tudi sicer je bilo obiska več kot lani in tudi zanimanje za pedagoško andragoške programe narašča saj je skupno število udeležencev prvič preseгло 40 000.

Finančno smo leto 2011 zaključili pozitivno. Precej je to zasluga povračila sredstev za plače, ki so bila neupravičeno odvzeta v začetku leta, pa tudi sicer smo poslovali zelo uspešno.

7. Ocena gospodarnosti in učinkovitosti poslovanja glede na opredeljene standarde in merila, kot jih je predpisalo pristojno ministrstvo oz. župan (op. Ni treba, v kolikor ni predpisanih meril) in ukrepe za izboljšanje učinkovitosti ter kvalitete poslovanja posrednega uporabnika. Priporočljivo je, da si vsak javni

zavod za merjenje dosežkov pripravi svoje lastne kazalnike, ki odražajo pogoje delovanja, posebnosti dejavnosti in razmere pri delu;

V primerjavi z ostalimi nacionalnimi muzeji, TMS deluje izjemno racionalno; stroški delovanja in programa so med najnižjimi, če upoštevamo še velikost muzeja in razdrobljenost po vsej državi, pa smo daleč učinkovitejši od vseh ostalih muzejev. Ogromno dela, za katerega drugje plačujejo zunanje izvajalce, opravimo sami, proizvajamo elektriko in pridobivamo vedno več prispevkov v obliki donacij, brezplačnih storitev in daril. Število zaposlenih je vsaj za faktor dva premajhno za normalno poslovanje tako velike ustanove, kar pa seveda povzroča dodatne stroške. Lastni prihodki ostajajo na visoki ravni in le z njimi lahko vsaj malenkost ublažimo pomanjkljivo financiranje, saj sredstva, ki jih muzeju namenja Ministrstvo zadnja leta skokovito padajo.

8. Ocena delovanja sistema notranjega finančnega nadzora posrednega uporabnika;

Že več let v TMS deluje natančen notranji nadzor in rezultati se kažejo tudi v uspešnem poslovanju v preteklem letu. Dobro deluje sistem, s katerim mesečno spremljamo izvajanje finančnega načrta in omogoča takojšnje ukrepanje v primerih odstopanj. Leto 2011 je bilo v tem pogledu še bolj zahtevno zaradi zaključka dveh EU projektov. Do določenih težav je prišlo predvsem zaradi pričakovanega izplačila tretjine sredstev za projekt CESA, kjer vse do decembra nismo vedeli niti za višino sredstev, do katerih smo upravičeni niti datuma izplačila. Močno se je zavleklo tudi izplačilo sredstev, ki jih je za izvedbo projektov namenilo Ministrstvo za kulturo, pa tudi višina teh sredstev je bila na koncu znatno nižja od predhodno dogovorjene. Zaradi tega smo se v jesenskih mesecih spopadali z likvidnostnimi težavami, ki pa so se ob koncu leta uredile.

V letu 2011 smo izvedli notranjo revizijo, ki je razkrila nekaj manjših pomanjkljivosti, te pa smo v večini že odpravili. Obiskal nas je tudi inšpektor za nadzor proračuna in večjih nepravilnosti v letu 2010 ni ugotovil.

9. Pojasnila na področjih, kjer zastavljeni cilji niso bili doseženi, zakaj cilji niso bili doseženi. Pojasnila morajo vsebovati seznam ukrepov in terminski načrt za doseganje zastavljenih ciljev in predloge novih ciljev ali ukrepov, če zastavljeni cilji niso izvedljivi;

Vsi dolgoročni cilji, ki niso bili doseženi, ali pa se časovno odmikajo, niso v domeni samega muzeja. Gre v prvi vrsti za problematiko depojev in pa sanacijo gradu Bistra. Določen napredek je bil dosežen v obeh primerih, vendar se stvari odvijajo zelo počasi, tako da je nemogoče napovedati, kdaj bo prišlo do konkretne realizacije

10. Ocena učinkov poslovanja posrednega uporabnika na druga področja, predvsem na gospodarstvo, socialne razmere, varstvo okolja, regionalni razvoj in urejanje prostora in podobno

TMS je edini nacionalni muzej, ki svojih osrednjih razstavnih prostorov nima v prestolnici. Prisotnost muzeja v manjših občinah nedvomno ugodno vpliva na lokalne razmere. Muzej je pomemben zaposlovalec ter kupec blaga in storitev, kar pozitivno vpliva na lokalno gospodarstvo. Muzej je popularna ter pogosto najbolje obiskana turistična destinacija, in se redno posveča tudi promociji drugega dogajanja v neposredni okolici. S svojimi izkušnjami poskušamo tudi pomagati lokalnim ustvarjalcem. Sodelovanje z lokalnimi skupnostmi se izboljšuje in pogloblja, neposrednega vpliva na lokalno politiko in odločitve pa nimamo. Postaja pa očitno, da se lokalne oblasti vse bolj zavedajo prednosti, ki jih nudi muzej in s tem narašča tudi pripravljenosti za sodelovanje.

11. Druga pojasnila, ki vsebujejo analizo kadrovanja in investicijskih vlaganj.

Podpis direktorja in žig:

V Ljubljani, dne_27.2.2012